

ket afgjørende Stemmetal dette Thing ved Sagens tidligere Behandling vedtog Bestemmelsen om, at Expropriation ikke kan gjøres gjældende ved Sætning af nye Diger, som ikke ere erkjendte for at have en særlig Betydning for det Almene, saa forstaar jeg oprigtig talt ikke, hvorledes en Bestemmelse som denne har kunnet faae Indpas i Loven under en Forudsætning om, at den ikke vilde møde den mest afgjorte Modstand i dette Thing. Seg maa endnu tillade mig at undersøge selv denne Bestemmelse noget nyere. Hovedbestemmelsen findes jo i § 2 og gaar ud paa, at et hvilket som helst Bestyttelsesdige, naar der er stet Brud derpaa eller der er tilføjet det andre overordentlige Bestadigelser, der kræve hurtig Istandsættelse, skal uden Henyn til dets større eller mindre Betydning kunne nyde Godt af den Bestemmelse, som findes i Sætningen ovenfor, nemlig at der kan exproprieres udenfor den Grund som er interesseret i Diget. Naar man vil hævde, at Istandsættelsen af et hvilket som helst Dige har en saadan Interesse lige over for det Almene, at Expropriation er forsvaerlig, saa forekommer det mig at være i og for sig befynderligt, at Udøvelsen af denne Ret er knyttet til et saa befynderligt Bilkaar som det, at det skal være nødvendigt, at Istandsættelsen finder hurtig Sted, thi Bedømmelsen af, om der efter samtlige Forhold skal kunne exproprieres, er jo overladt til Landøvefs-kommissionen, der som bekendt ikke er nogen hurtig Expedition, ikke at tale om, at Dommen maa ske kan appelleres; men i hvert Fald forekommer det mig, at der en vis Modsigelse imellem de Bilkaar, som stilles, og den Ret, som anvises. Hvad der gjør denne Expropriationsret endnu mere modbydelig for mig, er, at den Expropriationsret, som denne Sætning henviser paa, gives, hvor Materialet „kun med usforholdsmæssig Vanskelighed eller Beføstning“ kan staffles tilveie paa de interesserede Eiendomme. Der kommer altsaa her et rent økonomisk Moment frem, nemlig det, at man skulde kunne fremtvinge en Expropriation hos en saadan Mand, fordi man fandt det for dyrt at staffe sig Materialet paa anden Maade, og jeg maa oprigtig tilstaa, at jeg ikke ret forstaar, hvilke Tilfælde man har høvt for Die, hvor det, naar man ikke styr Beføstning, skulde være umuligt at staffe Materialet undtagen ved Expropriation hos en Anden. Derfor man kan staffe sig Materialet til at kaste en Dæmning over en Havfjord eller til at føre et Bestyttelsesdige over et lavt liggende Stykke Land, saa forekommer det mig, at der i det Mindste er Sandsynlighed for, at man ogsaa maa kunne staffe sig Materiale til at istandsætte saadanne Brud og Bestadigelser, som siden finde Sted paa Diget. I alt Fald forekommer det mig ikke at være for meget forlangt, at de, som give sig ind paa saadanne Foretagender, ikke alene fikke sig Materiale til Diget's første Opsørelse, men ogsaa fikke sig et Reservemateriale til Istandsættelse af senere

indtrædende Bestadigelser. Dette er i mine Tanker lige saa naturligt, som det er for Sømand ikke at gaa til Søns uden at have Materiale til at stoppe en indtrædende Læk med. Det forekommer mig, at det, naar man indlader sig paa et saadant stort Foretagende, hører til de aller simpleste Forsigtighedsregler, at man da ogsaa har Diet aabent for Muligheden af, at Foretagendet senere kan lide Brak og trænge til Istandsættelse, og jeg ser i Virkeligheden ikke, hvorfor en anden, fuldtændig sagesløs og uvedkommende Mand skal bøde for en saadan Mangel paa Fremsyn hos dem, der have indladt sig paa et saadant Foretagende. Den ærede Minister har særlig fremhævet et Exempel, som jeg i Øvrigt ikke har noget Kendskab til, nemlig nogle Inderdæmningsforetagender paa en af vore Øer, som ere 19½ Aar gamle og altsaa efter almindelige Regler ikke ere skyldsatte, idet Skyldsatningen først sker 20 Aar efter Diget's Opsørelse, og som saaledes ikke nyde Godt af Bestemmelsen i § 19 om Inderdæmningsforetagender, der træde i Klasse med Bestyttelsesdiger. Men det forekommer mig at være indlysende, at disse 19½ Aar gamle Diger ikke vilde være hjulpe, naar de havde opnaaet den Værdighed, den Anciennitet at være blevene skyldsatte, thi saa vilde de kun træde i Klasse med Bestyttelsesdiger, og det er netop Bestyttelsesdiger, som Udvalget negter denne Istandsættelsesret. Seg kan altsaa ikke se rettere, end at vedkommende 19½ Aars gamle Inderdæmningsforetagender, selv om de vare 20 eller 21 Aar, vilde staa akkurat lige saadanne som de nu staa. Den ærede Minister kan ganske vist have Ret i, at der ikke er nogen Sympathi tilstede for Inderdæmninger, — i det Mindste ikke her i Thinget. Seg har Grund til at tro, at det forholder sig anderledes andre Steder — og det forekommer mig egentlig at være ganske forklarligt, naar man ser hen til de hidtidige Inderdæmningshistorier, og naar man ser hen til de overordentlig store Kapitaler, der ere nedlagte i disse Foretagender, uden at de have bragt de Frugter, man havde ventet. Seg vil ingenlunde paastaa, at der ikke ogsaa findes Inderdæmningsforetagender, som have svaret til Forventningerne; men jeg tror at kunne sige, at de fleste Inderdæmningsforetagender have skuffet Forventningerne i to Retninger; for det Første ved at koste en halv Gang eller een, to, eller tre Gange saa Meget, som der var beregnet, at de skulde koste, og for det Andet derved, at Udbyttet langt fra er kommet saa hurtigt og saa fylldigt, som Folk havde ventet. Denne Betragtning af Inderdæmningsforetagender gjør, at jeg her ikke kan være enig i, hvad den ærede Ordfører ansøgte om, at den omstridte Bestemmelse vilde være særlig Uret, naar den anvendtes til Fordel for saadanne Foretagender, der vare baarne af fremmede Kapitaler, med andre Ord, han havde mindre Sympathi for disse Foretagender end for vore hjemlige. Seg er der ganske uenig med ham; jeg mener, at, naar Kapitaler skulle ud at søomme,